

Підсумки діяльності ломбардів за 9 місяців 2019 року

Станом на 30.09.2019 у Державному реєстрі фінансових установ налічувалося 333 ломбарди та 6 187 відокремлених підрозділів ломбардів.

За територіальною ознакою найбільша кількість ломбардів зареєстрована в таких областях:

- м. Києві та Київській області – 81 (24,3%);
- Дніпропетровській – 49 (14,7%);
- Донецькій – 39 (11,7%);
- Харківській – 27 (8,1%).

Аналіз діяльності ломбардів проведено на підставі поданих звітних даних за 9 місяців 2019 року. Важливими показниками діяльності ломбардів є значення власного капіталу та активів ломбардів (табл. 1 та рис.1).

Таблиця 1

Показники фінансового стану ломбардів

Показники	Станом на 30.09.2017	Станом на 30.09.2018	Станом на 30.09.2019	Темпи приросту 30.09.2019/ 30.09.2018	
	млн. грн.			Абсолют- ний	%
Кількість ломбардів	427	373	333	-40	-10,7
Активи	3 493,9	4 054,1	4 104	49,9	1,2
Дебіторська заборгованість, у тому числі:	2 763,6	3 191,5	3 222,8	31,3	1,0
за наданими фінансовими кредитами	1 578,1	1 849,6	2 005,1	155,5	8,4
за нарахованими відсотками за наданими фінансовими кредитами	57,2	96,3	100,8	4,5	4,7
Статутний капітал	1 294	1 482,7	1 476,9	-5,8	-0,4
Резервний капітал	51,9	65,8	53,5	-12,3	-18,7
Нерозподілений прибуток	481	626	711,4	85,4	13,6
Власний капітал	1 590,5	1 897	1 932,2	35,2	1,9
Залучені кошти на платній та безоплатній основі	170	164,9	183,4	18,5	11,2

Як свідчать дані, власний капітал та активи ломбардів мають тенденцію до росту. Частка власного капіталу у активах також збільшується.

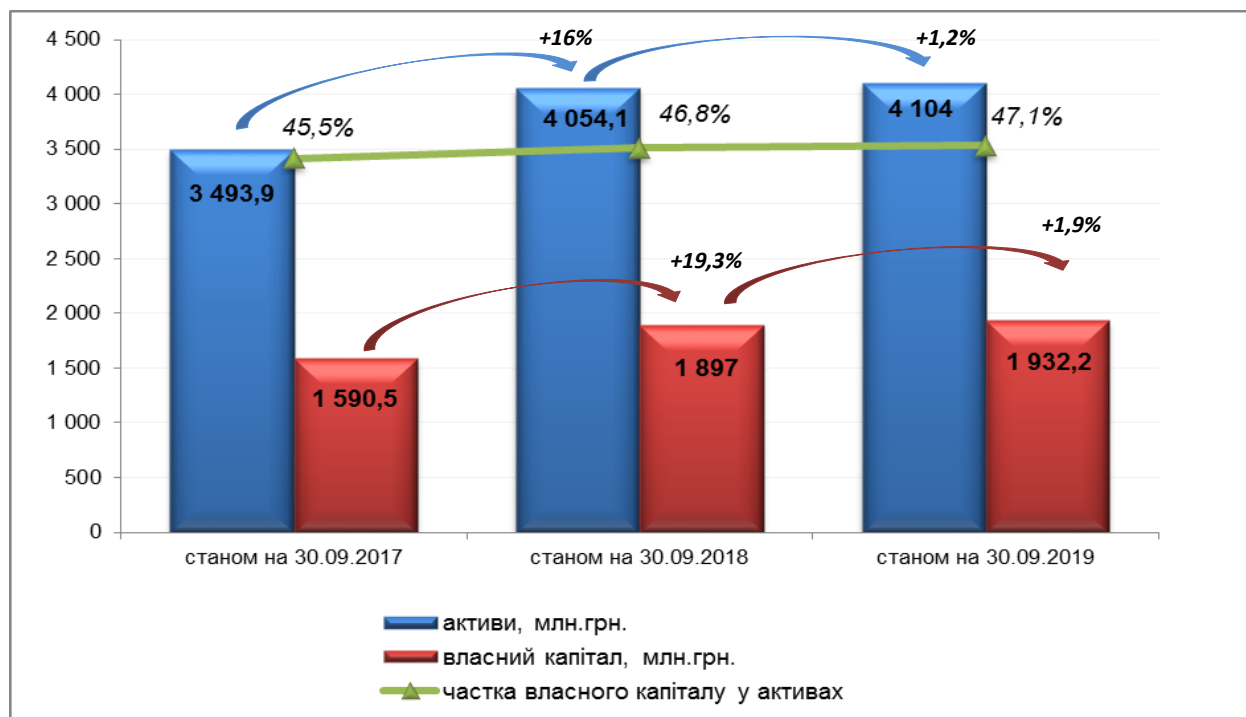

Рис.1 Динаміка активів та власного капіталу ломбардів

Станом на 30.09.2019 порівняно з аналогічною датою 2018 року статутний капітал зменшився на 0,4% та становить 1 476,9 млн. грн., резервний капітал зменшився на 18,7% та становить 53,5 млн. грн.

Станом на 30.09.2019 нерозподілений прибуток становить 711,4 млн. грн., порівняно зі станом на 30.09.2018 збільшився на 13,6% (85,4 млн. грн.).

Результати діяльності ломбардів та динаміку основних показників наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Динаміка основних показників діяльності ломбардів

Показники	Станом на 30.09.2017	Станом на 30.09.2018	Станом на 30.09.2019	Темпи приросту			
				30.09.2018/ 30.09.2017		30.09.2019/ 30.09.2018	
				Абсолютн ий	%	Абсолют ний	%
Сума наданих фінансових кредитів під заставу (млн. грн.)	12 308,2	12 353	13 711,1	44,8	0,4	1 358,1	11
Оціночна вартість майна, прийнятого в заставу, млн. грн	28 805,5	14 908,1	16 076,6	-13 897,4	-48,2	1 168,5	7,8
Кількість наданих фінансових кредитів під заставу, тис. од.	9 108,7	8 966,3	8 926,4	-142,4	-1,6	-39,9	-0,4
Сума погашених фінансових кредитів (млн. грн.), у тому числі:	12 254,4	12 069,4	13 354,7	-185	-1,5	1 285,3	10,6
погашено за рахунок майна, наданого в заставу	1 639,4	1 192,9	1 760,6	-446,5	-27,2	567,7	47,6
Кількість договорів, погашених за рахунок майна, наданого в заставу, (тис. од.)	1 098,6	849,1	1 153,3	-249,5	-22,7	304,2	35,8

Дані таблиці 2 свідчать про зростання загальних обсягів кредитування на ринку ломбардних послуг протягом останніх трьох років.

Рис. 2. Динаміка наданих фінансових кредитів

Відсоток погашених кредитів, за рахунок заставного майна, коливається в межах 10-14%. Так, станом на 30.09.2019 сума погашених фінансових кредитів за рахунок майна, наданого в заставу, становила 1 760,6 млн. грн., або 13,2% від загальної суми погашених кредитів.

Рис. 3. Динаміка погашених фінансових кредитів

Основним засобом забезпечення зобов'язань за наданими ломбардом фінансовими кредитами є застава майна. Рівень забезпечення наданих кредитів

майном, прийнятим у заставу, має змінний характер і станом на 30.09.2019 становив 117,3%. Порівняно зі станом на 30.09.2018 даний показник зменшився на 3,4 відсоткові пункти. Середньозважена річна процентна ставка за фінансовими кредитами ломбардів станом на 30.09.2019 становить 212,2%, що на 2,1 відсоткові пункти менше ніж станом на 30.09.2018.

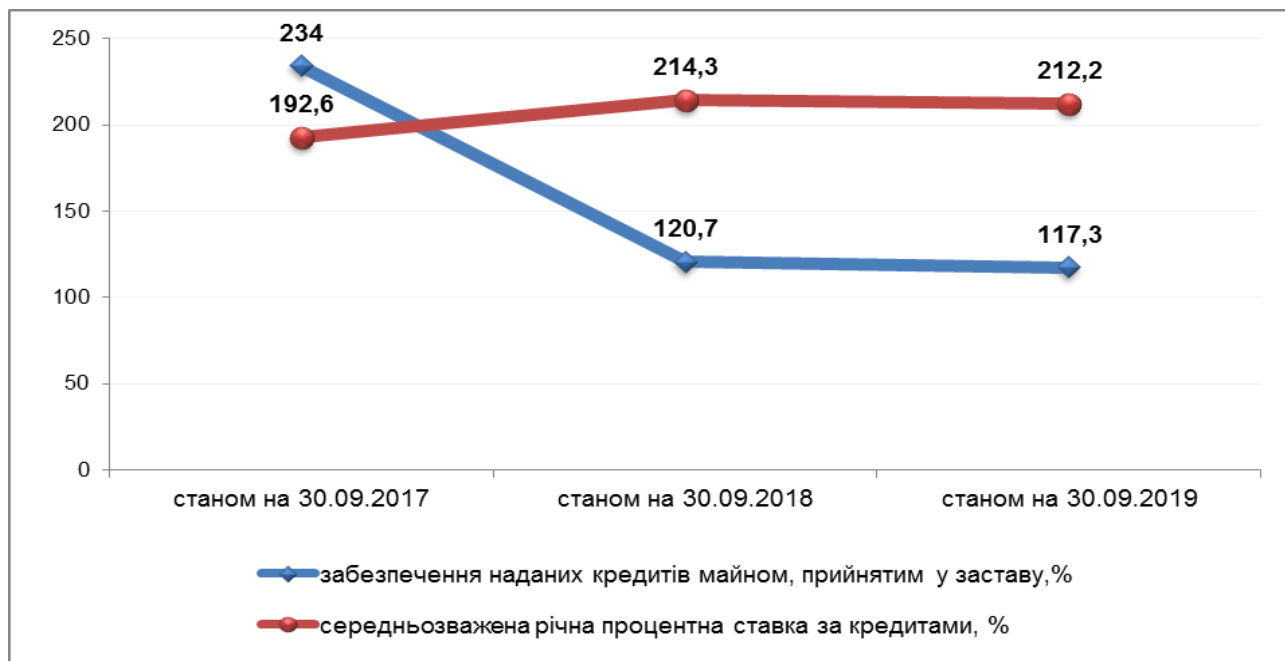

Рис. 4. Динаміка рівня забезпечення наданих кредитів ломбардами майном та середньозваженої річної процентної ставки

Більшість кредитів надається під заставу виробів із дорогоцінних металів та каміння, що є найбільш ліквідним майном.

Структура наданих ломбардами кредитів за видами застави представлена в таблиці 3 та зображена на рис. 5.

Таблиця 3

Обсяг наданих фінансових кредитів за видами застави

Види застави	Обсяг наданих фінансових кредитів, млн. грн.			Структура наданих фінансових кредитів, %			Темпи приросту			
							30.09.2018/ 30.09.2017		30.09.2019/ 30.09.2018	
	30.09. 2017	30.09. 2018	30.09. 2019	30.09. 2017	30.09. 2018	30.09. 2019	млн. грн.	%	млн. грн.	%
виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння	9 667,4	9 370,7	10 481	78,5	75,9	76,4	-296,7	-3,1	1 110,3	11,8
побутової техніки	2 593,9	2 920,3	3 146,6	21,1	23,6	22,9	326,4	12,6	226,3	7,7
автомобілів	5,5	10	8,6	0,04	0,1	0,1	4,5	81,8	-1,4	-14
нерухомості	2,2	1,7	5,3	0,02	0,01	0,04	-0,5	-22,7	3,6	211,8
іншого майна	39,2	50,3	69,6	0,3	0,4	0,5	11,1	28,3	19,3	38,4
Всього	12 308,2	12 353	13711,1	100	100	100	44,8	0,4	1 358,1	11

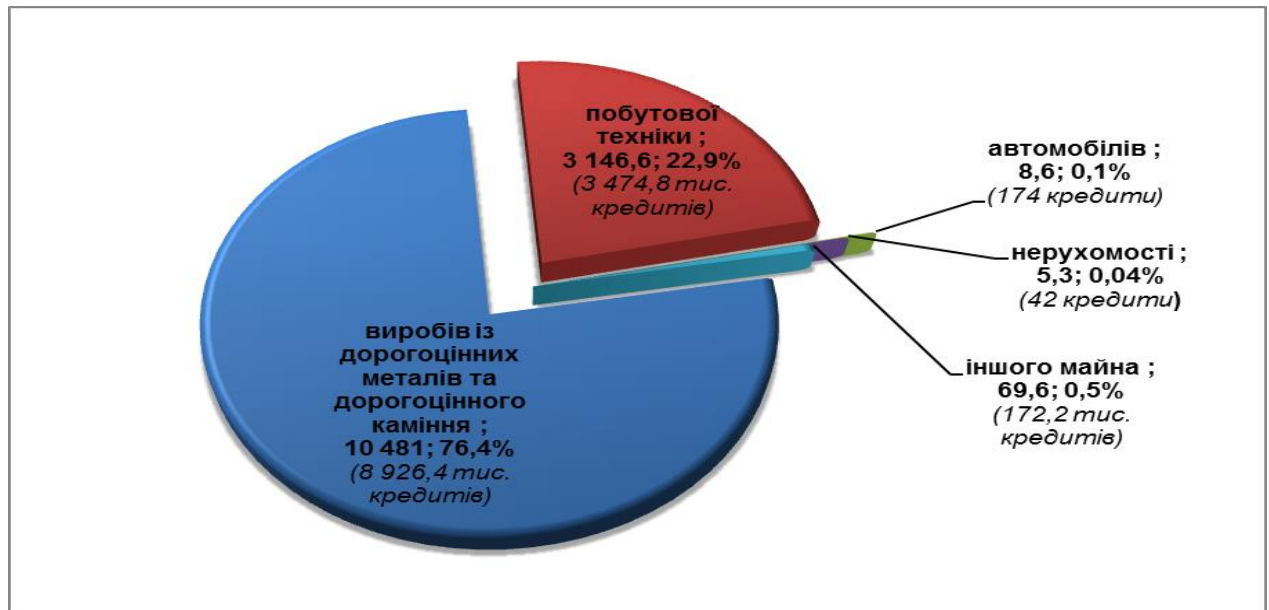

Рис. 5. Структура фінансових кредитів під заставу станом на 30.09.2019

Найбільшу частку становлять кредити, надані під заставу виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння – 76,4% (10 481 млн. грн.). Фінансові кредити видані під заставу побутової техніки за 9 місяців 2019 року збільшились на 7,7% (226,3 млн. грн.) порівняно з відповідним періодом 2018 року. Обсяг фінансових кредитів під заставу автомобілів зменшився на 14% (1,4 млн. грн.), а обсяг кредитів під заставу нерухомості продемонстрував збільшення у 2 рази (3,6 млн. грн.).

Динаміку обсягів виданих кредитів та середнього розміру кредиту зображено на рис. 6.

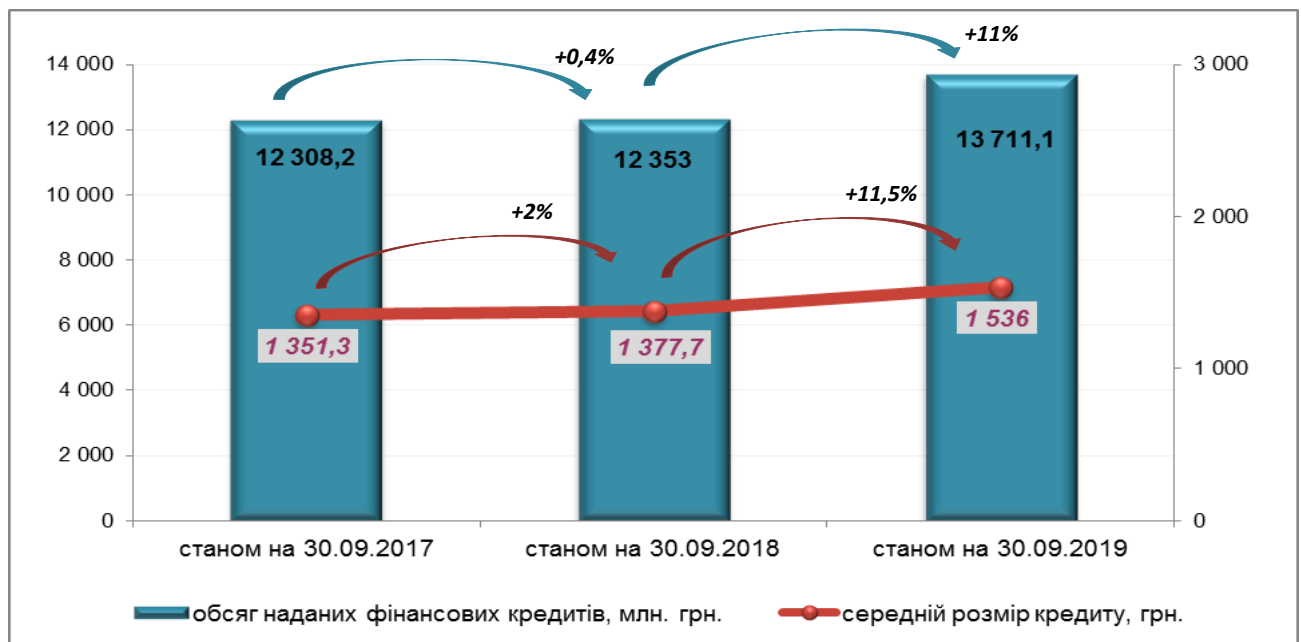

Рис. 6. Динаміка обсягів наданих фінансових кредитів та середнього розміру кредиту

Ломбарди залишаються одним із найбільш консервативних і стабільних фінансових інститутів для фізичних осіб – вони орієнтовані на видачу дрібних та

короткострокових кредитів. Ломбарди надають фінансові кредити під заставу, середній розмір яких за 9 місяців 2019 року становить 1 536 грн. При збільшенні обсягу наданих фінансових кредитів на 11% середній розмір кредиту збільшився на 11,5%.

Таблиця 4

Групування частки перших ломбардів (ТОР)
за обсягом наданих фінансових кредитів та їх активів станом на 30.09.2019

	Сума наданих фінансових кредитів під заставу		Активи за балансом	
	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %
ТОР 3	3 718,5	27,1	790,2	19,3
ТОР 5	5 284,9	38,5	1 064,5	25,9
ТОР 10	8 550,7	62,4	1 771,4	43,2
ТОР 50	12 310,8	89,8	3 105,7	75,7
ТОР 100	13 242,9	96,6	3 579,9	87,2
Всього по ринку	13 711,1	100	4 104	100

Як свідчать дані таблиці 4 на 100 ломбардів, перших за обсягом наданих фінансових кредитів (ТОР 100), припадає 96,6 % від загального обсягу кредитів та 87,2% від загальних активів. При цьому, на частку 3 ломбардів, перших за обсягом наданих кредитів, припадає майже четверта частина від загального обсягу наданих кредитів та всіх активів ломбардів.

Статистичні дані свідчать про збільшення загальних обсягів залучених коштів на 11,2% (на 18,5 млн. грн.) порівняно з відповідним періодом 2018 року. Розподіл джерел залучення ломбардами коштів на платній та безоплатній основі наведений у таблиці 5.

Таблиця 5

Інформація про джерела залучення коштів ломбардами

Показники	Станом на 30.09.2017		Станом на 30.09.2018		Станом на 30.09.2019	
	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %
Залучені кошти на платній та безоплатній основі, у тому числі:	170	100	164,9	100	183,4	100
від банків	59,4	34,9	43,9	26,7	36,5	19,9
від юридичних осіб (крім банків)	94,1	55,4	111,8	67,8	135,6	73,9
від фізичних осіб	16,5	9,7	9,1	5,5	11,3	6,2

Основним джерелом залучення коштів для ломбардів залишаються юридичні особи (крім банків). Так, обсяг залучених коштів від юридичних осіб (крім банків) порівняно з відповідним періодом минулого року збільшився на 6,1 в.п. (до 135,6 млн. грн.). Стала меншою частка коштів, залучених від банків – із 26,7% до 19,9%. Питома вага залучених коштів від фізичних осіб зменшилася на 0,7 в.п. (до 11,3 млн. грн.).